

Friskare vatten

Rådgivning och åtgärder för dig som markägare

Vi söker efter dig som är intresserad av att genomföra åtgärder för att förbättra vattenkvaliteten i våra vattendrag, sjöar och i Hanöbukten. Kanske har du redan funderat på om strukturkalkning eller reglerbar dränering är ett alternativ för dina marker? Det kan vara en vinst både för dig och för miljön. Eller har du ett bra läge för en våtmark eller en åsträcka som är lämplig att lägga ut lekgrus i?

Det finns många olika saker som du kan vara med och göra för att förbättra statusen i våra vatten och samtidigt öka nyttan för din gård. Kommunens miljöinspektörer kan ge dig råd om olika åtgärder och tipsa om var det finns möjlighet att söka bidrag. Det gäller framförallt åtgärder för att minska näringsläckaget och för att öka den biologiska mångfalden.

I detta infoblad får du information om åtgärder som kan vara till nytta både för dig som markägare och för miljön. Det gäller till exempel:

- Strukturkalkning
- Våtmarker
- Reglerbar dränering
- Kantzoner och trädplantering
- Åtgärder i vattendrag

Strukturkalkning

Strukturkalkning på lerjordar gör att mindre fosfor lakas ut ur marken. Försökstudier visar på en skördeökning på 15 procent och 50 procent minskat fosforläckage. Strukturkalkningen ger en porös markstruktur och bättre infiltration. Strukturkalken reagerar med fosfor så att den stannar kvar i matjorden och kan tas upp av växterna.

Anlägga våtmarker/dammar

Våtmarker anläggs bland annat för att minska näringsbelastningen i vattnet, som bevattningsmagasin, för att utjämna flöden och för att minska erosion. Andra orsaker kan vara intresse för ökad biologisk mångfald och jaktmöjligheter. Oavsett vad anledningen är bidrar de till en förbättrad vattenkvalitet. Har du något läge som kan vara intressant för en våtmark? Om du är med i Greppa Näringen kan du få gratis våtmarksrådgivning.

Minivåtmarker - hästsko

Minivåtmarker fungerar som fosforfällor och renar vattnet från slam. Det minskar risken för att pumpar sätter igen. Om du har för lite plats för en större våtmark är de ett bra alternativ. Anlägg dem där täckta rör och öppna diken mynnar ut i vattendrag eller vid invallningar.

Reglerbar dränering

Reglerbar dränering används för att minska utflödet av vatten och av växtnäring. Genom att installera reglerbrunnar kan du styra vattentillgången i marken. Tekniken minskar läckaget av växtnäring, minskar behovet av bevattning och gödning samtidigt som skördarna normalt ökar. Reglerbar dränering fungerar bra för dig som har plana fält och inte för styv jord.

Kantzoner och trädplantering

Kantzoner minskar erosion och läckage av växtnäringsämnen från åkermark till vatten. Du kan använda zonen för att så in fröblandningar som gynnar insekter - som i sin tur pollinerar dina fält. Om du planterar träd längs med ett vattendrag

minskar igenväxning av vattendraget och behovet av rensning. Träd minskar erosionen av åslänten eftersom rötterna binder jorden. Skuggningen av vattnet är också viktig för fisk och annat liv i vattnet.

Tvåstegsdiken

Tvåstegsdiket är en mittfåra som omges av terrasser på högre nivå.

Tvåstegsdiken anläggs för att minska översvämningar och övergödning samtidigt som den ökar den biologiska mångfalden i odlingslandskapet.

Dessutom minskar risken för erosion och behovet av underhåll.

Restaurering av vattendrag

Vill du som markägare öka den biologiska mångfalden i vattendraget och få mer vandrande fisk? Då finns det flera saker som du kan göra. Några exempel på åtgärder är:

- Utläggning av stenblock och lekgrus
- Skapa passager förbi vandringshinder
- Öppna upp kulvertar till öppna diken
- Anlägga meandrande sträckor

Vill du veta mer om olika åtgärder eller om möjligheten att söka bidrag?

Diskutera gärna åtgärder med din kommun eller länsstyrelsen. För flera av åtgärderna går det att söka bidrag för att delfinansiera åtgärden.

Läs mer på vår hemsida: www.kristianstad.se/frisktvatten